

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	VII
İÇİNDEKİLER.....	XI
KISALTMALAR.....	XVII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM ETKİLİ BAŞVURU HAKKINA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

I. ETİMOLOJİK BİR GİRİŞ DENEMESİ	10
II. ULUSLARARASI İNSAN HAKLARI BELGELERİ.....	14
A. BİRLEŞMİŞ MİLLETLER İNSAN HAKLARI EVRENSEL BİLDİRGESİ.....	14
B. BİRLEŞMİŞ MİLLETLER MEDENİ ve SİYASİ HAKLAR ULUSLARARASI SÖZLEŞMESİ.....	20
C. AVRUPA BİRLİĞİ TEMEL HAKLAR ŞARTI	22
D. AFRİKA İNSAN ve HALKLARIN HAKLARI ŞARTI.....	26
E. İNSAN HAKLARI AMERİKAN SÖZLEŞMESİ.....	29
F. İNSAN HAKLARI AVRUPA SÖZLEŞMESİ	31
III. ANAYASALAR.....	35
A. BAŞVURU YOLUNUN NİTELİĞİ	36
1. Başvuru Yolunun Yargısal Nitelikte Olması Şartı	37

2. Başvuru Yolunun Yargısal Nitelikte Olmamasına Olanak Tanınması.....	38
B. KORUNAN HAKLAR ve KAPSAMI.....	38
C. İHLALİN FAİLİ.....	39
D. DÜZENLEME BİÇİMİ.....	40
IV. TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI.....	42
A. DAYANAK HÜKÜMLER ve TARİHSEL ARKA PLAN	43
B. ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARINDA ETKİLİ BAŞVURU HAKKI	49
1. Anayasa'nın 36. Maddesi Işığında Adil Yargılanma Hakkının Kapsamı.....	50
2. Etkili Başvuru Hakkının Dayanak Normu	54
3. Anayasa'nın 40. Maddesinin Ölçü Norm Olarak Kullanılması	59
4. Bireysel Başvuru Kararlarında Etkili Başvuru Hakkının Dayanağı.....	61

İKİNCİ BÖLÜM

ETKİLİ BAŞVURU HAKKININ KAPSAMI ve ESASLARI

I. HAKKIN YAPISI.....	67
A. USULÎ BİR GÜVENCE OLARAK ETKİLİ BAŞVURU HAKKI.....	68
B. BAĞLI HAK OLARAK ETKİLİ BAŞVURU HAKKI	73
II. HAK İHLALİ İDDİASI.....	82
A. HAKKIN UYGULANABİLİR OLMASI ŞARTI	84
B. TARTIŞILABİLİR BİR İHLAL İDDİASI.....	85
III. İDDİA EDİLEN İHLALİN FAİLİ	92
A. "KAMU GÜCÜNÜN" ERKLER AYRILIĞI ÇERÇEVESİNDE GÖRÜNÜMLERİ	96
1. Yargı Erki.....	96

2. Yasama Erki.....	101
3. Yürütme Erki.....	109
B. TÜRK HUKUKUNDA YARGI YOLUNA KAPALI İŞLEMLER SORUNU	111
1. Uyarı ve Kınama Cezaları.....	112
2. Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kararları	113
3. Yüksek Askerî Şûra Kararları.....	115
4. Spor Tahkimi Kararları.....	117
5. Yüksek Seçim Kurulu Kararları	118
6. Sayıştay	120
7. OHAL Kararnameleri.....	124
IV. ETKİLİ BAŞVURU YOLU.....	132
A. BAŞVURU YOLU KAVRAMI	132
B. BAŞVURU YOLUNUN ULAŞILABİLİRLİĞİ	134
1. Hukuki Olarak Ulaşılabilirlik	134
a. Kişi Bakımından Ulaşılabilirlik.....	135
b. Zaman Bakımından Ulaşılabilirlik	142
c. Konu Bakımından Ulaşılabilirlik	143
d. Usul Kuralları.....	145
2. Pratik Olarak Ulaşılabilirlik	149
a. Ekonomik Olarak Ulaşılabilirlik	149
b. Dil ve Tercüman Hakkı.....	153
c. Belge ve Delillere Ulaşılabilirlik	155
d. Olanaksız Prosedürler	156
e. Siyasal ve Askerî Durumdan Kaynaklanan Engeller	158
f. Psikososyal Engeller.....	159
3. Başvuru Yoluyla İlgili Bilgilendirme.....	164
4. İHAM ya da Anayasa Mahkemesine Başvurudan Sonra Yeni Bir Yol Oluşturulması.....	167
5. Pilot Karar Uygulamasıyla Kurulan Başvuru Yolu	169
C. BAŞVURU YOLUNUN ETKİLİLİĞİ	179

1. Genel - Kurumsal Gereksinimler	180
a. Başvuru Yolunun Bağımsızlığı.....	180
b. Başvuru Yolunun Tarafsızlığı	182
2. Hukuki Olarak Etkililik.....	184
3. Pratik Olarak Etkililik.....	185
4. Makul Bir Başarı Şansı.....	187
a. Konu Bakımından Başarı Şansı.....	188
b. Yer ve Zaman Bakımından Başarı Şansı	190
c. Kişi Bakımından Başarı Şansı	191
d. Bir Başka Makamın Kararına Bağlı Olarak Başarı Şansı.....	193
e. Yasal Duruma Bağlı Olarak Başarı Şansı	195
f. İlgili Hakkın Özünü Koruma Kapasitesi.....	196
5. Duruşma ve Başvurucunun Temsili	201
6. Başvuru Yollarının Kümeleşerek Etkili Olması.....	204
7. Geçici ve Önleyici Hukuki Koruma	207
8. Başvuru Yolunun Makul Bir Sürede Sonuç Sağlaması	214
D. BAŞVURU YOLUNUN YETERLİLİĞİ	217
1. Bağlayıcı ve Kesin Karar Sunma.....	218
2. Kararların Uygulanabilirliği.....	220
3. İhlalin Engellenmesi ve Sorumluların Tespiti.....	222
4. İhlalin Telafisi ve Tazminat	225
a. Tazminat Yolunun Eksikliği	229
b. Tazminat Miktarları	230

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ETKİLİ BAŞVURU HAKKININ DİĞER BAZI HAKLAR ile BAĞLANTILARI ve FARKLARI

I. YAŞAM HAKKI ve İŞKENCE YASAĞI BAĞLAMINDA USULÎ YÜKÜMLÜLÜKLER ve ETKİLİ BAŞVURU HAKKI ...	236
--	-----

A. ETKİLİ SORUŞTURMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ	238
1. Derhâl ve Hızlı Bir Soruşturma	239
2. Soruşturmanın Niteliği.....	241
3. Soruşturmanın Amacı ve Sonucu.....	245
B. HEM ETKİLİ BAŞVURU HAKKININ HEM DE YAŞAM HAKKI veya İŞKENCE YASAĞININ İHLALİNE KARAR VERİLEN HÂLLER	247
C. YALNIZCA YAŞAM HAKKI veya İŞKENCE ve KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLALİNE HÜKMEDİLEN HÂLLER.....	250
D. SADECE ETKİLİ BAŞVURU HAKKI AÇISINDAN İHLAL TESPİT EDİLEN HÂLLER	253
E. ETKİLİ BAŞVURU HAKKI ve ETKİLİ SORUŞTURMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ İLİŞKİSİ HAKKINDA ARA DEĞERLENDİRME.....	256
II. ÖZGÜRLÜK ve GÜVENLİK HAKKI ile ETKİLİ BAŞVURU HAKKI BAĞLANTISI	262
A. KİŞİ ÖZGÜRLÜĞÜ HAKKI KAPSAMINDA USULİ GÜVENCELER.....	264
B. KİŞİ ÖZGÜRLÜĞÜ ve GÜVENLİĞİ HAKKI KAPSAMINDA TAZMİNAT YÜKÜMLÜLÜĞÜ.....	269
C. KİŞİ ÖZGÜRLÜĞÜ ve GÜVENLİĞİ HAKKININ ETKİLİ BAŞVURU HAKKINA GÖRE ÖZEL HÜKÜM TEŞKİL ETMESİ	272
III. ADİL YARGILANMA HAKKI ve ETKİLİ BAŞVURU HAKKI	277
A. ADİL YARGILANMA HAKKI ve ETKİLİ BAŞVURU HAKKI ARASINDAKİ KURUMSAL FARKLAR.....	280
B. ADİL YARGILANMA HAKKI ve ETKİLİ BAŞVURU HAKKININ KAPSAM FARKLARI.....	282
1. Adil Yargılanma Hakkı Kapsamında Değerlendirilen Başvurular.....	284
2. Etkili Başvuru Hakkı Kapsamında Değerlendirilen Başvurular.....	287

3. Adil Yargılanma Hakkı Bağlamında Etkili Başvuru Hakkı Kapsamında Değerlendirilen Başvurular	291
4. Uzun Yargılamalar Karşısında Başvuru Yolları: Değerlendirme ve Öneriler	295
C. ADİL YARGILANMA HAKKI KAPSAMINDAKİ KRİTERLERİN ETKİLİ BAŞVURU HAKKINA UYGULANMASI.....	312
IV. ÖZEL HAYATA SAYGI HAKKI ve ETKİLİ BAŞVURU HAKKI.....	312
A. SOĞURMA YAKLAŞIMININ UYGULANDIĞI DURUMLAR	317
B. HER İKİ HAK ile İLGİLİ AYRI AYRI İNCELEMENİN GERÇEKLEŞTİRİLDİĞİ DURUMLAR.....	325
C. ÖZEL HAYATA SAYGI HAKKI BAĞLAMINDA ARA DEĞERLENDİRME.....	332
SONUÇ	335
EKLER.....	349
KAYNAKÇA	363